

Λυσίας, Ὑπὲρ ἀδυνατοῦ 1-3

Ὡ βουλή, οὐ πολλοῦ δέω ἔχειν χάριν τῷ κατηγορῶ, ὅτι μοι παρεσκεύασε τουτονί τὸν ἀγῶνα. Οὐ γὰρ ἔχων πρότερον πρόφασιν, ἐφ' ἧς δοίην λόγον τοῦ βίου, νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα. Καὶ πειράσομαι ἐπιδείξαι τῷ λόγῳ τοῦτον μὲν ψευδόμενον, ἑμαυτὸν δὲ βεβιωκότα μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἄξιον μᾶλλον ἐπαίνου ἢ φθόνου. Οὗτος γὰρ δοκεῖ μοι παρασκευάσαι μοι τόνδε τὸν κίνδυνον δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ διὰ φθόνου.

Καίτοι ὅστις φθονεῖ τούτοις οὓς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, τίνος πονηρίας ὁ τοιοῦτος ὑμῖν δοκεῖ ἂν ἀποσχέσθαι; Οὐ γὰρ συκοφαντεῖ με ἔνεκα χρημάτων οὐδὲ τιμωρεῖται με ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ. Διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ πάποτε ἐχρησάμην αὐτῷ οὔτε φίλῳ οὔτε ἐχθρῷ. Ἦδη τοίνυν, ὦ βουλή, δῆλός ἐστι φθονῶν ὅτι εἰμὶ πολίτης βελτίων τούτου κεχρημένος τοιαύτη συμφορᾷ. Καὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, ὦ βουλή, ἰᾶσθαι τὰ δυστυχήματα τοῦ σώματος τοῖς ἐπιτηδεύμασι τῆς ψυχῆς. Εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῆ συμφορᾷ καὶ τὴν διάνοιαν ἔξω καὶ τὸν ἄλλον βίον διάξω, τί διοίσω τούτου;

Λεξιλόγιο

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Παρατηρήσεις

A1. Να μεταφραστεί στα Νέα ελληνικά το παραπάνω απόσπασμα.

A2. Ποια είναι τα κίνητρα του κατηγορού στο παραπάνω προοίμιο του Λυσία;

B1. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β'.

Στήλη Α'

οὐ πολλοῦ δέω

παρεσκεύασε

δοίην

πειράσομαι

βεβιωκότα

δοκεῖ μοι

φθονεῖ

ἐλεοῦσι

ἐχρησάμην

τὴν διάνοιαν

Στήλη Β'

θα προσπαθήσω

να δώσω

φαίνεται σε μένα

λυπούνται

ζηλεύει

χρησιμοποίησα

τη σκέψη

θα διαφέρω

προετοίμασε

δεν απέχω πολύ

διοίσω	να θεραπεύει
ἰᾶσθαι	ὅτι ἔχω ζήσει

B2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Στήλης Α' με τη σύνταξή τους στη Στήλη Β' και να γράψετε τη σημασία τους.

Στήλη Α'	Στήλη Β'	Σημασία
οἶμαι-οἶμαι	δοτ. προσ. του κριν. προσ. και απαρφ. ως αντικ.	
δοκῶ	δυο αιτ. η μια κατηγο. της άλλης	
παρασκευάζω	τελικό απαρφ. ως υποκ.	
ἐπιδείκνυμι	αντικ. σε γενική	
ἀπέχομαι	άμεσο – έμμεσο αντικ.	
τιμωροῦμαι	ειδικό απαρέμφατο	
χρῶμαι	αντικ. σε γενική	
δεῖν	δύο δοτικές η μία κατηγο. της άλλης	
διαφέρω	κατηγο. μετοχή	

B3. Να μεταφραστούν στα νέα ελληνικά οι παρακάτω μετοχές ανάλογα με το είδος τους:

ἔχων:

ψευδόμενον:

βεβιωκότα:

φθονῶν:

κεχρημένος:

B4. ἔχειν, ἐχρησάμην, διάξω: για καθεμιά από τις λέξεις να γράψετε από **τρεις (3) παράγωγες** (απλές ή σύνθετες) στα νέα ελληνικά.

B5. Με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: δώρο, ανάληψη, ελεημοσύνη, διαδοχή, καταχρηστικός, διαγωγή, αναφορά.

B6. Να αναλύσετε στα συνθετικά τους μέρη τις παρακάτω λέξεις του κειμένου.

α' συνθετικό

β' συνθετικό

παρεσκεύασε:

τουτονί:

ἐπιδειξαι:

ἀποσχέσθαι:

διάξω:

διοίσω:

δυστυχήματα:

Γ1. Να συμπληρώσετε τα κενά που λείπουν με τους αρχικούς χρόνους των ρημάτων.

	δέω	ἔχειν	παρεσκεύασε	εἶληφα	πειράσσομαι	ἀποσχέσθαι	ἐχρησάμην
Ενσ.	δέω		παρασκευάζω	λαμβάνω	πειρώμαι	ἀπέχομαι	χρῶμαι
Πρτ.		εἶχον					
Μελλ.	δεήσω					ἀποσχίσομαι	
Αορ.			παρεσκεύασα	ἔλαβον	ἐπειρασάμην		
Πρκ.		ἔσχηκα			πεπείραμαι		κέχρημαι
Υπερσ.				εἶληφα			
	ἐστί	διάξω	διοίσω				
Ενσ.	εἰμί	διάγω	διαφέρω				
Πρτ.							
Μελλ.							
Αορ.	ἐγένόμην	διήγαγον	διήνεγκον				
Πρκ.							
Υπερσ.		διήχειν					

Γ2. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας με τους ζητούμενους τύπους:

	δοτική ενικού	αιτιατική ενικού	αιτιατική πληθυντικού
χάριν			
τῷ κατηγορώ			
μοι			
τὸν ἀγῶνα			
πρόφασιν			
οὗτος			
τίνος			
πονηρίας			
τοιούτος			
ὑμῖν			
χρημάτων			
πολίτης			
βελτίων			
τοῦ σώματος			
τὴν διάνοιαν			

Γ3. «Εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῇ συμφορᾷ καὶ τὴν διάνοιαν ἔξω καὶ τὸν ἄλλον βίον διάξω, τί διοίσω τούτου;»

Στο παραπάνω χωρίο να βρεθούν τα **ρήματα** και να γραφεί το **γ' πληθ. Ορ. Ενσ.**, το **β' εν. Ορ. Πρτ.** και το **γ' πληθ. Ορ. Μελλ.**

Γ4. «Ἴβουλή, οὐ πολλοῦ δέω ἔχειν χάριν τῷ κατηγορῶ, ὅτι μοι παρεσκεύασε τουτονί τὸν ἀγῶνα. Οὐ γὰρ ἔχων πρότερον πρόφασιν, ἐφ' ἧς δοίην λόγον τοῦ βίου, νυνὶ διὰ τούτου εἴληφα.»

α. δέω: να γίνει **χρονική αντικατάσταση** του τύπου στον αόριστο στο **β' εν.** και **β' πληθ.** πρόσωπο.

β. ἔχειν: να γίνει **χρονική αντικατάσταση** του τύπου.

γ. παρεσκεύασε: να γίνει **χρονική αντικατάσταση** του τύπου.

δ. εἴληφα: να γίνει **εγκλιτική αντικατάσταση** του τύπου στον **Ενσ.** στο **γ' εν.** και **γ' πληθ.** πρόσωπο.

Δ1. «Ὡ βουλή, οὐ πολλοῦ δέω ἔχειν χάριν τῷ κατηγορῶ, ὅτι μοι παρεσκεύασε τουτονί τὸν ἀγῶνα. Οὐ γὰρ ἔχων πρότερον πρόφασιν, ἐφ' ἧς δοίην λόγον τοῦ βίου, νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα».

Από το παραπάνω χωρίο να αναγνωριστούν **συντακτικά** οι υπογραμμισμένοι ὀροι.

Δ2. «Καίτοι ὅστις φθονεῖ τούτοις οὕς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, τίνος πονηρίας ὁ τοιοῦτος ὑμῖν δοκεῖ ἄν ἀποσχέσθαι; Οὐ γὰρ συκοφαντεῖ με ἔνεκα χρημάτων οὐδὲ τιμωρεῖται με ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ. Διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ πῶποτε ἐχρησάμην αὐτῷ οὔτε φίλῳ οὔτε ἐχθρῷ».

Στο παραπάνω χωρίο να βρεθούν **οι προτάσεις (κύριες-δευτερεύουσες)** και να γίνει πλήρης συντακτικὴ ἀνάλυση των **κύριων ὀρων** τους.

Φιλολογικό Εργαστήριο